

Ἦ Μοῦσα τῶν ποιμένων, θεότης τῶν λειμώνων,
τὴν κεφαλὴν μου στέφον μὲ μύρτου χλωρὸν κλώνον.
Τί πρὸς ἐμὲ ἂν ἰσχυρὸς ἀκούω τὸνομά μου
ἐν μέσῳ ἀπηχούμενον τῶν ἀστικῶν τριόδων;
καθὼς ὁ Πλὺν ἀμείριμος πλανῶ τὰ βήματά μου
ὅπου μινύρ' ἢ ἀηδῶν, ὅπου γελᾷ τὸ ρόδον.

Τί πρὸς ἐμὲ μαρμαρυγαὶ μεγάρων χρυσοθύρων,
τί πρὸς ἐμὲ ἀδάμαντες, πορφύραι βασιλέων;
μ' ἀρκεῖ ἡ Φοῖβη ἐν νυκτὶ, ὁ φάρος τῶν ὀνείρων,
μ' ἀρκεῖ τὸ ἄστρο τῶν πτηνῶν, ἡ αὔρα τῶν ὀρέων.

Νὰ ψάλλω ἔμπνεέ με, ὦ Μοῦσα, καὶ εὐνῶει,
ὅπου ἀνθῶν τὰ ρόδα καὶ πρασινίζ' ἡ χλόη.
Εἰς τὸν λειμῶνα τῆς ζωῆς τρυφήσωμεν, ὦ νέοι·
ἡ Ἥβη, κόρη τοῦρανοῦ, μὲ τάνθη της μᾶς βαίνει·
καθὼς ὁ ρύαξ διαυγῆς ὁ βίος μας ἄς ρέῃ
κ' εἰς τὴν ψυχὴν μας τῆς χρῶς ἡ ἀνοιξὶς ἄς μένῃ.

Σὲ, Μοῦσα τῶν ποιμένων, καὶ τάνθη τῶν λειμώνων,
ἀγνὸς ἐγὼ αἰπόλος, ἐπιθυμῶ καὶ μόνον.
Μέσῳ ἀνθῶν πλανώμεθα μὲ πτερωμένον πόδα
δίχην ψυχῶν ἐρατεινῶν καὶ πτερωτῶν Ζεφύρων.
Τὰς σταφυλὰς τρυφήσωμεν, συλλέξωμεν τὰ ρόδα
κ' εἰς τῆς ἀθώας ἡδονῆς μεθύσωμεν τὸ μύρον.

Καὶ ἂν ὁ βίος μας βραχύς ἐπὶ αὐτῆς τῆς σφαῖρας,
καὶ ἂν φθαρταὶ αἱ καλλοναὶ ἄς ψάλλω καὶ κηρύττω,
θάλλει τὸ ἔαρ διαρκὲς ἐκεῖ εἰς τοὺς αἰθέρας
ὅπου ἀνθεῖ Θεοῦ χαρὰ· ζήτω τὸ ἔαρ ζήτω!

Ἦδη ἀπόνειμε τὸ ἀνῆκον ἐκατέρῳ γέρας, Λαμπε-
τία περικαλλές.

— Ὡ Μέρων, ἡ φωνή σου εἶναι ἡδυτέρη τοῦ φλοι-
σθου τοῦ ρύακος καὶ παιδοτέρα τοῦ τερετίσματος
τῶν χειλιδόνων· ἀδελφαὶ ποιμενίδες, πλέξατε στέφαν-
ον ἐκ σφριγηλῶν μυρσινῶν καὶ δι' αὐτοῦ κοσμήσατε
τὴν κυματῶσσαν κόλπην του. Σὺ δέ, νέε αἰπόλε, οὗ ἡ
γλυκεῖα μελέγχολος αὐδὴ ἔσπειρε πρότερον τὰ δά-
κρυα ἐπὶ τῶν ὀμμάτων ἡμῶν, δέξαι στέμμα ἐξ ἰῶν
ἔπερ ἀγνὰ ἐγκρύπτονται ὑπὸ τὴν χλόην καὶ ἀβρὰ
σταλάζουσι δρόσου δάκρυα.

Ὡ ἀρελὲς ποιμενικός βίος, βίος εὐγενῆς ἐν τῇ ἀ-
σπίλῳ ἀγνότητί σου, μεγαλοπρεπὴς ἐν τῇ ἀδουλώτῳ
φιλοσοφικῇ ἐλευθερίᾳ καὶ τῇ μετὰ τῆς ἀδαμάστου
φύσεως συναδελφώσεϊ σου, σὺ μόνος εἶσαι πιστὸν πως
ἀπαύγασμα τοῦ ἰδεώδους βίου τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς·
ἀλλ' ὥς αἰγλήεν ὄναρ ἐποχῆς μεμακρυσμένης, ἡ εἰκὼν
σου, ὀρχαπέτις εἰκὼν ἀνεφίκτου ἡμῖν ἡθικοῦ κάλλους,
ἐπὶ σμικρὸν μόνον ἐν τῇ φαντασίᾳ παρίσταται· τα-
χέως δέ, ὡς πάντα τὰ φανταστικά ὀνειράτα, σθε-
νυμένη, κατὰλείπει αὐθὺς ἡμᾶς τοὺς τέλανας βροτούς,
τοὺς νάνους ἐσχατογενεῖς βλάστούς τοῦ κεκμηκότος
ἡδὴ ἐκ τῆς ἀνάου παρκαγωγῆς γηραιοῦ προπάτορος
Χρόνου, εἰς τὸν αὐτὸν παγερὸν καὶ σκοτονεφῇ τῆς
πραγματικότητος ὀρίζοντα, εἰς τὰς αὐτὰς πνιγηρὰς
ὁμίχλας τοῦ ἀνιάρου καὶ ὀλιστικοῦ τῆς ἐποχῆς ἡμῶν
βίου.

ΚΟΡΝΗΛΙΑ Α. ΠΡΕΒΕΖΙΔΟΥ.

ΜΙΑ ΚΕΡΑΣΟΥΣ Ἡ ΔΥΟ;

Καί :

τούτων ἡ πρὸς Α ἢ ἡ πρὸς Δ·
ἡ ὑπὸ τοῦ Ξενοφώντος μνημονευομένη :

Ἐν τῇ προηγουμένῃ δημοσιευθείσῃ ἡμῶν διατρι-
βῇ ἀνεσκευάσαμεν χάριν ἄλλων προκληθέντες τὰ ὀλί-
γα τινὰ Περί Κερασούντιος τοῦ κ. Π. Κ. Παυλίδου καὶ κατεδείξαμεν τὸ ἀσύστατον τῶν δημο-
σιεύσεων τοῦ φίλου. Ἐν τῇ διατριβῇ ἡμῶν ἐκείνῃ
ὑπεσχέθημεν ἵνα δώμεν πέρας εἰς τὴν συζήτησιν
ταύτην, ἣν μία μόνον μονόστιχος σημειώσις ἐν τῇ
περὶ Εὐξείνου Πόντου μελέτῃ ἡμῶν προῦκά-
λεσεν, ἀποδεικνύοντες α') ὅτι δὲν ἡπατήθημεν
γράφοντες «Δύο πόλεις ὑπὸ αὐτὸ ὄνομα, καὶ τού-
των ἡ πρὸς Α ἢ ὑπὸ τοῦ Ξενοφώντος μνημονευομέ-
νη», καὶ τοι τὸ ἀμαρτάνειν ἀνθρώπους ὄν-
τας οὐδὲν, οἰόμεθα, θαυμαστόν. ἵνα αὐ-
τὴν τὴν Ξενοφώντειον ῥῆσιν μεταχειρισώμεθα· β')
ὅτι ἐὰν ἡπατήθημεν (φράσις ἀρεστή τῷ κ. Παυ-
λίδῃ), ἡπατήθημεν οὐχὶ ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῶν Πο-
τικῶν τοῦ μακαρίτου Τριανταφυλλίδου, ὡς εἰκάζει
ἡ βεβαίωσις ὁ κ. Παυλίδης οὔτε ὁ Στράβων σφαλ-
λεται.

Καὶ διὸ ἵνα μὴ μακρογορῶμεν, ἐπὶ τὸ ἔργον.

Γράφοντες περὶ διπλῆς πόλεως, ὧν ἡ ἀρχαιοτέ-
ρα ἡ πρὸς Ἀνατολᾶς εἶνε ἡ τοῦ Ξενοφώντος,
εἶχομεν ὑπ' ὅψιν τὰ κοινῶς παραδεδομένα ὑπὸ τῆς
Ἐπιστήμης καὶ τὴν ἀπὸ αἰῶνος τοῦλάχιστον ἐν ταύ-
τῃ κρατοῦσαν δόξαν, ἐκτὸς ἐὰν νέα τις ἐπὶ τόπου
ἔρευνα σοφῶν καὶ ἐν τῇ ἐπιστήμῃ κύρος ἐχόντων
ἀνδρῶν, ἐπιγραφαί, νομίσματα, τούναντιον ἀπέφηνε
καὶ ψευδῇ τὴν ὑπάρχουσαν γνώμην κατέδειξεν, ὅπερ
ἡμεῖς τοῦλάχιστον ἀγνοοῦμεν καὶ ἐπιθυμοῦμεν νῦν
μάθομεν.

Α') τὰ τοῦ Kiepert, λέγοντος ἐν ὑποσημειώσει τρί-
τῃ τῆς 93 σελίδος τῆς Ἀρχαίας Γεωγραφίας
αὐτοῦ (Lehrb. der alten Geographie) ἐπὶ λέγει τάδε:
*Die oestliche, schon von Xenophon genannte, später
verschwunden bis auf den Namen κτλ.* ὁ ἐστὶ μεθερμην-
ευόμενος: «Ἡ ἀνατολικὴ (Κερασούς) ὑπὸ τοῦ Ξε-
νοφώντος ἦδη ὀνομαζομένη μεθυστέρον ἀφανισθεῖσα
μέχρι καὶ αὐτῆς τῆς ὀνομασίας κτλ.» Ἐν δὲ τῇ ἐ-
δόφει τῆς αὐτῆς σελίδος (93) λέγει *zwei Kirschenstädte*
(= δύο Κερασοῦντες πόλεις) καὶ ὀλίγον κατωτέρω
Pharnakeia an der Stelle des westlichen Kerasus,
ἵτοι Φ. ἐπὶ τῆς θέσεως τῆς δυτικῆς Κερασούντος.

Τὸ αὐτὸ ἐπαναλαμβάνει ὁ μοναδικὸς καὶ διεθνὴς
χαρτογράφος Kiepert καὶ ἐν νεωτέρῳ περιληπτικῇ
ἐκδόσει τοῦ αὐτοῦ συγγράμματος σελ. 44 ἢ § 59.

Β') Ἐν τῇ Reallexikon τῷ πασιγνώστῳ τοῦ Lühker
(ἐκδ. 5' 1882) καὶ χρησιμωτάτῳ ὅπου φέρονται δύο
πόλεις, die westliche (= δυτικὴ) εἶνε ἡ νῦν Κε-
ρασούς.

Γ') Ἐστῆρίχθημεν γράφοντες τὴν ὑποσημειώσιν
ἐκείνην καὶ ἐπὶ χαρτῶν καὶ διὸ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ χάρ-
του τοῦ Ἐλληνισμοῦ κατὰ τὴν Ε' π.Χ. ἑκατον-
ταετηρίδα τοῦ ἐν τῇ γνωστῇ σειρᾷ τῶν ὑπὸ τοῦ ἐθνι-
κοῦ εὐεργέτου κ. Ζαφειροπούλου ἐκδοθέντων. Ὁ ἀ-
πιστὸν ἀνελεξάτω τοῦτον καὶ συνομολογήσει τοῖς ὑψ.

ἡμῶν λεγομένοις καὶ δικαιοῦσι ἀπροκαλύπτως αὐτὰ θὰ ἴδῃ δηλαδὴ, δύο πόλεις πρὸς Α. καὶ πρὸς Δ.

Δ') Ὁ τῇ ἐκδόσει τῆς Ἀναβάσεως τοῦ Ξενοφώντος ὑπὸ τοῦ Vollbrecht ἐπισυνημμένος χάρτης ἔχει τὴν Κερασοῦντα παρὰ τὴν Τραπεζοῦντα, πλησιέστερον πολὺ πρὸς αὐτὴν ὥς ἐκ τῆς τοῦ χάρτου κλίμακος ἐξάγεται, καὶ κατὰ συνέπειαν ὁ περισπούδαστος ἐκδότης τῆς Ἀναβάσεως τὴν Ἀνατολικὴν Κερασοῦντα παραδέχεται ὡς τὴν ὑπὸ Ξενοφώντος μνημονευομένην. Τοῦτο εὐρύτερον ἀνεπτύξαμεν ἐν τῇ προηγουμένῃ διατριβῇ. (Ἐκδ. 8^η 1886—1887).

Ε') Ἐν τῷ παναρίστῳ καὶ κλασικῷ Ἀτλαντὶ τῷ ἐκδοθέντι ὑπὸ Spruner-Menke ἐν Πίν. ἀριθμὸς XXVII, ἐν ᾧ περὶ Ἀλβανίας, Ἰσθμίας, Κολχίδος, Μεσοποταμίας, Βαβυλωνίας καὶ Ἀσσυρίας, σαφέστατα δείκνυνται δύο πόλεις πρὸς Δ., ὑφ' ἣν γράφεται καὶ τὸ ὄνομα Pharmacia, καὶ πρὸς Α., ἐν ᾧ δεικνύεται καὶ ἡ ὁδός, δι' ἐπὶ τοῦτ' γραμμῆς σημειουμένη, τῆς καθόδου τῶν μυρῶν (Iler Xenophonis et X mill. Graecorum). Πρὸς Δ. πρὸς τούτῳ καὶ πίναινα ὑπ' ἀριθ. XXV, εἰ βούλει.

ΣΤ') Ὁ Κ. Mannert, οὗ ἡ πολύτομος Geographie der Griechen und Roemer, καίπερ πρὸ 90 ἐτῶν τετυπωμένη, διατηρεῖ ἐτι ἀπαρμειώτον τὸ κύρος, ἐφ' ᾧ καὶ κατέχουεν αὐτὴν, ἐν σελ. 383 τοῦ Βου μέρους τοῦ Σ' τόμου ἀρκεταὶ περὶ τοῦ θέματος τούτου πραγματευόμενος μέχρι τῆς σελ. 389. Βεβαίως δὲν δυνάμεθα οὔτε τὸ γερμανικὸν κείμενον ἐνταῦθα νὰ παραθῶμεν οὔτε ἐν μεταφράσει νὰ χορηγήσωμεν. Τὸ συμπέρασμα τοῦ κλεινοῦ γεωγράφου εἶνε ὑπὲρ ἡμῶν, ἡ δυτικὴ εἶνε ἡ Φαρνακία καὶ ἀνατολικὴ *das wahre Kerasus* (= ἡ ἀληθὴς Κερασοῦς) . . . παρὰ τὴν Τραπεζοῦντα: sie war aber so unbedeutend geworden, dass nur der Einheimische den Namen des verfallenen Fleckens noch aufzufinden wusste, ἥτοι = (ἡ πόλις) κατέστη τοσοῦτον ἀσημαντος ὥστε μόνον ἐγχώριος ἀνὴρ ἠδύνατο τὸ ὄνομα τῆς πεπτωκυίας κώμης νὰ ἐξεύρῃ. (σελ. 385).

Ζ') Ὁ πατὴρ τῆς νεωτέρας Γεωγραφικῆς Ἐπιστήμης Κ. Ritter ἐν τῇ πολυτόμῳ αὐτοῦ Γεωγραφία Τομ. Θ' μερ. Α'. πραγματευόμενος περὶ Κερασοῦντος, Φαρνακίας κλ. ἐν σελ. 834 μέχρι 839 ἀποδίδει εὐχαριστίας τῷ πρὸ αὐτοῦ ἀκμάσαντι Mannert, διότι ἐπληρώθησεν τὴν πλημμελεῖαν γνῶμιν καὶ σύγχυσιν τινων περὶ τῆς Ξενοφώντειου Κερασοῦντος λέγει δὲ ἐν σελ. 834 τὰδε «Die irrigte Aussicht, diese Pharnacia für die oestlichere Kerasus bei Xenophon zu halten — hatte schon Mannert berichtet — τουτέστι. = Τὴν ἐσφαλμένην θεωρίαν τοῦ τὴν Φαρνακίαν ταύτην ὡς τὴν ἀνατολικὴν Κερασοῦντα τὴν παρὰ Ξενοφῶντι ἐκλαμβάνειν . . . ἦδη ὁ Mannert ἐπληρώθησεν».

Η') Ὁ L. Buerchner ἐν τῇ Ἀποικίσει τῶν Μιλησίων ἐν τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ (1885), μελέτῃ δυστυχῶς ἡμιτελεῖ ἀπομεινῶσα, κατὰ τὸ σύστημα τοῦ συγγραφέως τούτου¹, ἦν ἐπίτηδες γεωστὶ

ἐκομισάμεθα, γράφει ἐν σελ. 65 Kerasus: Letztere ist diejenige welche oestlich von der zweiten Kerasus (= Pharnakeia) lag. διὲλα δὲ ἡ τελευταία (Κερασοῦς) εἶνε ἐκείνη, ἥτις ἀνατολικῶς τῆς δευτέρας Κερασοῦντος (= Φαρνακίας) ἔκειτο, καὶ παρακατιῶν ὁ αὐτὸς ἀναφέρει ὅτι «τὸ ὄνομα τῆς ἀνατολικῆς Κερασοῦντος ἐξηφανίσθη κτλ.». Ἐν τῷ τῇ πραγματείᾳ ταύτῃ προσορητημένῳ γεωγραφικῷ πίναινα ταῦτα διδάσκονται.

Θ') Ὁ Ἀγγλος περιηγητὴς καὶ γεωλόγος Hamilton περιοδεύσας τὸν Πόντον ἐν ταῖς Researches in Asia minor, τόμ. δ' ὅ, διαγρηθὼν λέγει ὅτι ἡ νῦν Κερασοῦς δὲν εἶνε ἡ τοῦ Ξενοφώντος. Δυστυχῶς τὸ βιβλίον μεταφρασθὲν καὶ γερμανιστὶ οὐκ ἔχομεν ἵνα ἐπ' ἀκριβὲς καὶ τὴν ἀγγλικὴν φράσιν καὶ παραπομπὴν δηλώσωμεν. Καὶ ἄλλοι περιηγηταὶ τὴν αὐτὴν ἀποφαίνονται γνῶμιν.

Ι') Τοῖς ἀνω ἐπισυνάπτομεν καὶ τὴν γνῶμιν τοῦ ἡμετέρου λογιωτάτου φίλου κ. Π. Καρολίδου, ἀνδρὸς καταλλήλου περὶ τοιαύτας ζητήσεις, ὅστις ἐκδίδους τὰ περὶ τῆς Μ. Ἀσίας βιβλία τοῦ Στράβωνος κατ' ἐντολὴν τοῦ μακαρίτου Β. Πυλάδου ἐν ὑποσημειώσει 2 τῆς 32 σελίδος ἀναφέρει . . . εἶνε διάφορος τῆς ὑπὸ τοῦ Ξενοφώντος . . . παρὰ τὴν Τραπεζοῦντα μνημονευομένης ὁμωνύμου πόλεως.

Ὁ κ. Παυλίδης, ὁ ἄλλων ἱατρός, ὁ συμβουλευσὼν νὰ ἔχωσιν οἱ γράφοντες πλειοτέρας πηγὰς, δὲν ἔπρεπε τοῦλάχιστον νὰ λάβῃ τὴν τελευταίαν ταύτην ὑπ' ὄψιν; Ὡστε ἀντιστρέφουεν τὴν ὑπ' αὐτοῦ διδομένην συμβουλὴν «Ταῦτα γράφοντες δὲν σκοποῦμεν νὰ μειώσωμεν τὸν ζῆλον καὶ τὴν ἀξίαν τοῦ φιλόστοργου συγγραφέως ἐλλογιμοῦ κ. Β. Μυστακίδου ἀλλὰ νὰ δώσωμεν νύξιν τοῖς τὴν πάτριον ἡμῶν ἱστορίαν ἀναδιψοῦσιν ὅπως μετὰ πλειοτέρων πηγῶν ἐπιχειρήσωσι τὴν σύνταξιν τῶν ἱστορικῶν αὐτῶν «πονημάτων» αὐτῷ τῷ κ. Παυλίδῃ.

Πότερος λοιπὸν ἡ στόχνης τοῦ ὀρθοῦ, ἡμεῖς ἢ ὁ κ. Παυλίδης; Κρινάτωσαν οἱ ἀναγνώσται καὶ οἱ φίλοι Κερασούντιοι, χάριν τῶν ὁποίων ἀκαδημαϊκῶς ὅλως καὶ προχειρῶς μὲν ἀλλ' ἀσφαλῶς ἐγράψαμεν τάνωτέρω. Πρὸς τούτοις δηλοῦμεν ὅτι καὶ ἑτέρας πηγὰς γινώσκουμεν οὐκ ὀλίγας καὶ μάλιστα ἀνδρῶν σπουδαίων ἐν ταῖς ἐπιστήμας, οἵτινες ἀφεύκτως τὴν ὑφ' ἡμῶν ἐξενεχθεῖσαν γνῶμιν διὰ τῶν αὐτοῖς συγγεγραμμένων ὑποστηρίζουσιν. Ἀλλὰ ποῦ τὰ βιβλία ταῦτα εὐρεθίσονται; Ἐσμὲν ἔτοιμοι νὰ ὑποδείξωμεν ταῦτα ἐὰν καὶ τοῦτο ζητηθῇ. Ὅπως δὴποτε τὸ ζήτημα ὑπ' ἀμφοτέρας αὐτοῦ τὰς ὀφείας λέλυται ἢ πρὸς Ἀνατολὰς Κερασοῦς εἶνε ἢ ὑπὸ τοῦ Ξενοφώντος μνημονευομένην, καὶ κατὰ συνέπειαν ὑπάρχει καὶ ἑτέρα πρὸς Δυσμὰς, ἡ Φαρνακία καὶ νῦν Κερασοῦς.

Σφάλλονται τοσοῦτοι ἄνδρες μεγαλόνομοι ἐν τῇ ἐπιστήμῃ καὶ ὁ Στράβων, ὁ ὑπὸ τοῦ κ. Παυλίδου ἀποκηρυττόμενος ἐν τῇ ζητήσει ταύτῃ; τότε ἂς σφαλῶμεθα μετ' αὐτῶν καὶ ἡμεῖς οἱ οὐδὲ τὸν ἡμῶν-

1) Λέγομεν τοῦτο, διότι ὁ αὐτὸς συγγραφεὺς ἐξέδωκε νέον ἔργον αὐτοῦ «Ἡ Ἰωνικὴ Σάμος» μετ' ἡμέρας, ἀλλὰ μόνον τὸ ἄν μέρος ἐλπίσωμεν ὡς ὑπόκειται ὅτι ἐργασθῆσεται καὶ διὰ τὸ Βον, διότι εἶνε μόνος κατ' ἀλλήλους. Λαμ-

βάνομεν τὸ θάρρος νὰ συστήσωμεν τὴν μελέτην τῷ φιλοπονωτάτῳ τῆς Σάμου ἱστοριογράφῳ κ. Σταματιᾷδῃ, ἀρμοδιωτάτῳ περὶ τὰ ταῦτα ἀνδρὶ.

τα τῶν ὑποδημάτων αὐτῶν ἐν τῇ ἐπιστήμῃ δυνάμε-
νοι νὰ λύσωμεν.¹

Ταῦτα λίαν ἀρετὰ καὶ καλὰ. Ἄλλοις δέδονται τὰ
πλεῖονα καὶ καλλίονα· ἄλλ' ὅμως καὶ ἡμεῖς
οὐκ ἐν πίθῳ τὴν κεραμεῖαν ἐμάθομεν.

Ἐγγράφομεν ἐν Ἑγκοκρήνῃ τοῦ Βοσπόρου,

τῇ 20 ἰανουαρίου 1893.

Β. Α. ΜΥΣΤΑΚΙΑΝΣ.

ΟΥΓΓΡΟΙ ΑΘΙΓΓΑΝΟΙ

Μολονότι τὰ ἐν Ἀγγλία γνωστὰ πλάνητα φῦλα
στεροῦνται αὐθεντικῆς ἱστορίας ἢ καὶ ἀκριδῶς βασί-
μων παραδόσεων περὶ τῆς ἰδίας αὐτῶν καταγωγῆς,
ὅμως ἐλαχίστη ἢ καὶ οὐδεμία ἥδη ὑπάρχει ἀμφιδο-
λία ὅτι ἀρχικῶς ἦσαν ἰθαγενῆ τῆς Ἰνδικῆς καὶ οὐχὶ
τῆς Αἰγύπτου, ὡς συχναὶς πιστεύεται. Ἡ ὑπόθεσις
αὕτη κάλλιστα ὑποστηρίζεται τῇ συγκρίσει τῆς Ἰν-
δοστανικῆς μετὰ τῆς ὑπὸ τῶν Ἀθιγγάνων ὀμιλουμέ-
νης γλώσσης. Ἡ λέξις *χιὼν* π. χ. παρὰ τοῖς Ἰν-
δοῖς (Hindoustani) λέγεται *himma* καὶ παρ' Ἀθιγγά-
νοις *him*· καὶ ἡ λέξις *φορεῦς* παρὰ τοῖς πρώτοις
λέγεται *laya*, παρὰ δὲ τοῖς δευτέροις *lei*, ἐπομένως
παρ' ἀμφοτέροις ταῖς γλώσσας ἡ λέξις *Himalaya* (τὰ
Ἰμαλαία) σημαίνει τὸν «φέροντα τὴν χιόνα». Καὶ
ἄλλα παραδείγματα ἡδύναντο πρὸς τοῦτοις νὰ προ-
σαχθῶσι· τανῦν δὲ γενικῶς εἶναι ἀποδεκτὸν ὅτι οἱ
Ἀθιγγανοὶ ἦσαν ἀρχικῶς κάτοικοι τῶν κλιτύων τῶν
Ἰμαλαίων ὀρέων, ἢ πρώτῃ δ' ἐμφάνισις αὐτῶν ἐν
Εὐρώπῃ δύναται νὰ ὀρισθῇ ἢ μᾶλλον νὰ σημειωθῇ
ὡς γενομένη κατὰ τὸ 1417. Τὸ γεγονός δὲ ὅτι κα-
λοῦνται γύψοι (*gipsies*) τὸ ἐπὶ μακρὸν δίκην
γρίφου τοὺς φιλοσόφους ἐπασχολῆσαν—καὶ τὸ ὁποῖον
φανερῶς εἶναι παραφθορὰ τῆς λέξεως Αἰγύπτου
ἢ Αἰγύπτιος (*Egypt, Egyptian*), δύναται ν' ανα-
ζητηθῇ ἐν τῇ ἐμφάνει ἰδιαιτέρας τινὸς ὁμάδος τῆς
ἀπεριγράπτου ταύτης φυλῆς, τῆς ἐλθοῦσης εἰς Εὐ-
ρώπην κατὰ τὸ 1417—18, ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν Μη-
χαὴλ τινος, δουκὸς τῆς «Ἐλάσσονος Αἰγύπτου». Ὑ-
ποτίθεται ὅτι οὗτοι ἐδιώχθησαν ἐξ Ἰνδιῶν κατὰ τὴν
περίοδον μιᾶς τῶν ἀρχαιοτέρων εἰσβολῶν τῶν Μωα-
μεθανῶν εἰς τὴν χώραν ἐκείνην· καὶ μολονότι μέχρι
τῆς ἀρχῆς τῆς 18ης ἑκατονταετηρίδος οὐδὲν περὶ
αὐτῶν ἐν Εὐρώπῃ ἐν γένει ἠκούετο, οὐχ' ἦπτον ὅ-
μως ἀκοῦσα ὑπάρχει μαρτυρία περὶ τῆς ὑπάρξεως
αὐτῶν κατὰ μικρὰς διεσπαρμένας κοινότητας. Τοῦ-
του ἔνεκα πιθανῶς ἀπεδόθησαν αὐτοῖς διάφορα ὀνό-

ματα, ὑπὸ τῶν κατοίκων τῶν διαφόρων χωρῶν, ἐν
αἷς οὗτοι, τοῦ χρόνου προϊόντος, ἐνεφανίζοντο.

Οὕτω Βοημοὶ (*Bohemians*) ἐν Γαλλίᾳ ἐκλήθη-
σαν, ἐπειδὴ ἡ πρώτη αὐτῶν μοῖρα ἐκ Βοημίας ἐμ-
μέσως αὐτόσε ὠρμήθη τὸ 1427, ὅτε, παρουσιασθέν-
τες οὗτοι πρὸ τῶν θυρῶν τῶν Παρισίων, ἀπέτυχον
τοῦ νὰ γείνωσι δεκτοί· διέμειναν δὲ ἐν τῷ παρεκκλη-
σίῳ τοῦ ἁγίου Διονυσίου. Ὡς μὴ θέλοντες δὲ νὰ
συνάπτωσιν ἐπιμιξίαν μετὰ ξένου αὐτοῖς λαοῦ ἐπω-
νομάσθησαν πέραν τοῦ πορθμοῦ διὰ τῆς προσωνυ-
μίας *cagour* (ἀκοινώνητοι). Παρὰ τοῖς Ἰσπανοῖς κα-
λοῦνται *Gitanos* καὶ παρὰ Πορτογάλλους *Ciganos*,
ἀμφοτέρων τῶν λέξεων προερχομένων ἐκ παραφθορᾶς
τοῦ *Zingane* (Τσίγκανοι) ἢ *Τσίγγκιαν* ἐν
Τουρκίᾳ, ὅπου ἐκλήθησαν οὕτω ἀπὸ φυλῆς ὑψιστα-
μένης εἰσέτι παρὰ τὸ στόμιον τοῦ Ἰνδοῦ. Τὰ τέκνα
ταῦτα τῆς φύσεως, πάσας μὲν τὰς χώρας κατοικοῦν-
τα εἰς οὐδεμίαν δὲ ὡς ἰθαγενῆ ἀνήκοντα, ἀποκα-
λοῦσιν ἑαυτὰ *Ρωμμάνους* (*Rommany*). Πρὶν ἢ ὁ
Γεώργιος Βαρρόου παράσχη πληροφθορίας τινὰς ὡς
πρὸς τὰ ἦθη καὶ τὰς διαλέκτους τῶν πλανήτων τού-
των, ἐπιστεῖντο ὅτι ἡ γλῶσσα αὐτῶν ἦτο ἀπλῶς
ἀσυνάρτητον κρᾶμα πασῶν τῶν τῆς ὑψηλῶν γλωσ-
σῶν, συνιστάμενον ἐξ ἀνατροπῶν καὶ μεταστροφῶν
διαφόρων λέξεων καὶ χυδαίων ἐκφράσεων. Βραδύτερον
ὅμως τὸ τοιοῦτον ἀπεδείχθη ἐσφαλμένον.

Ἐν πλείστοις τῶν χωρῶν οἱ Ἀθιγγανοὶ εἰσὶν ἀ-
νεκτοὶ ὡς μὴ δυναμένων τῶν κατοίκων ν' ἀπαλλα-
γῶσι τοῦτων εὐχερῶς, ἐν Οὐγγαρίᾳ ὅμως, ἂν μὴ
ἀνοικταῖς ταῖς ἀγκάλας ἔτυχον πράγματι ὑποδοχῆς,
ἀπέδθησαν, κατόπιν μακρᾶς διαμονῆς ἐν τῇ χώρᾳ,
(ἐὰν δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν τοὺς νομάδας τοῦτους
ὡς μονίμως ἐν χώρᾳ τινὶ διαμένοντας), ἀνεγνωρισμέ-
νον καὶ σπουδαιότατον μάλιστα στοιχεῖον τῆς χώρας
ταύτης καὶ περὶ τούτων ἰδίως, τῶν ἐν Οὐγγαρίᾳ Ἀθιγ-
γάνων, τῆς μουσικῆς καὶ τῶν ἠθῶν αὐτῶν ἔσται
ἡμῖν ἐνταῦθα ὁ λόγος. Ἐκεῖνος ὁστις πρῶτος ἐγνώ-
ρισεν ἡμῖν τοὺς τῆς χώρας αὐτοῦ Ἀθιγγάνους μετὰ
τῶν θαυμασίων αὐτῶν μουσικῶν πλεονεκτημάτων
ἦτο ὁ μέγας μουσικὸς Φραγκίσκος Λίστ (*Franz Liszt*).
Ὡς ὁ ἴδιος ὡμολόγησεν, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον το-
σοῦτον ἀριθμηλὸν ἔσχεν ἀποτελεσμα ἐπὶ τοῦ ὕψους,
ὅπερ οὗτος ἀπεδέξατο καὶ ὅπερ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν
τῆς ἀναδειξάσης αὐτὸν μεγαλοφυΐας συνετέλεσεν,
ἦτο ἡ ἐπιρροὴ αὐτῶν. Εἰς ἀμοιβήν, οὕτως εἰπεῖν,
ἔγραψεν οὗτος τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀγαπητοῦ αὐτῷ
λαοῦ, παρέθηκεν ἑκατοντάδας ἀσμάτων, ζωγραφοῦν-
των τὸν βίον καὶ τὰς παραδόσεις αὐτῶν, ὑψ' οἶαν
ὑψίστανται μορφήν καὶ ὡς παρὰ ποιηταῖς περιγρά-
φεται, περιλαβὼν καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ Λενὰν γραφεῖσαν
μεγαλοπρεπῆ αὐτῶν εἰκόνα «τοὺς τρεῖς Τσίγγκάνους».
Ἡ τῶν Ἀθιγγάνων μουσικὴ ἀποτελεῖ ἀκέραιον μέρος
ὁλοκληροῦ τῆς ἐθνικῆς σύγγραφικῆς ὑπάρξεως, οὐδέ-
ποτε δ' ἐλλεῖπει ἐξ οἱαςδήποτε ἑορτῆς ἢ τελετῆς
αὐτῶν, καθόσον μάλιστα τοσαύτης αὐτῇ ἔτυχεν ἀ-
ναπτύξεως, ὥστε ἀξιοῦσιν αὐτὴν ὡς τὸ εἰδικώτερον
αὐτῶν προνόμιον οἱ Οὐγγροὶ. Τοῦτο ἀναμφιδόλως
προῆλθεν ἐκ τῆς φιλανθρωποῦ πρὸς τὸν πλάνητα
τοῦτον λαὸν πολιτείας τῶν Οὐγγρων, οἵτινες στενώ-
τερον ἢ πᾶν ἄλλο ἔθνος μετ' αὐτῶν συνεδέθησαν,
ἀποδεξάμενοι τὴν μουσικὴν αὐτῶν μετ' αὐτοθυσίας

1) Σὺν τῇ περὶ Κερασοῦντων ἐρένῃ ὑπάρχουσιν
ἔτι μικραὶ μὲν ἀλλὰ νόστιμοι ζητήσεις, οἷον τὸ περὶ τῆς
μεταφορᾶς τῶν κερασίων ὑπὸ τοῦ Λουκόλλου εἰς Ρώμην,
τὸ περὶ ὀνόματος τοῦ καρποῦ, τοῦ ὀνόματος τῆς Φαρνα-
κείας κλ. Ἄλλ' ἄλλοις ταῦτα ἐπαφίμεν. διότι καιρὸν
δὲν ἔχομεν περὶ ταυτάς ἀγρολίας νὰ διατρέψωμεν, καίπερ
σφόδρα ταύταις φιληθῶντες. Σημειούσθω ἡμῖν ὅτι ὁ *Tour-
nefort* ἐν τῷ Γ'. τόμῳ τῆς *Περὶ τῆς γῆς* αὐτοῦ ἐν
Ἀνατολῇ ἔχει καὶ τὴν κατὰ τὴν παρελθούσαν ἑκατονταε-
τηρίδα εἰκόνα τῆς πόλεως σ. 146 κλ. κλ.